

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету міжнародних
відносин і права

Юрій МУДРИК

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародне кримінальне право

Призначення Робочої програми

Рівень вищої освіти

Мова навчання

Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС

Статус дисципліни

Факультет

Кафедра

Для освітніх програм різних спеціальностей

Перший (бакалаврський)

Українська

4

Вибіркова

міжнародних відносин і права

права

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин						Форма семестрового контролю	
			Аудиторні заняття					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Залік	Іспит
	Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			
Д	4	120	50	32		18		70	2	

Робоча програма складена Тетяною ТАРАСЕВИЧ д-ром. юрид. наук., професором
Підпис(и) автора(ів) Ступінь, вчене звання, Ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри права Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

Зав. кафедри права Назва
Підпис Микола ВАВРИНЧУК
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2. ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Декан	міжнародних відносин і права		Юрій МУДРИК

3 Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Міжнародне кримінальне право» акцентує увагу студентів на складних теоретичних та практичних проблемах протидії міжнародним злочинам та злочинам міжнародного характеру; формує практичні уміння і навички правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів; пояснення міжнародно-правових процесів та форм міждержавного співробітництва, що виникають і реалізуються у галузі міжнародного кримінального правосуддя, виробленні практичних навичок кваліфікації міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру.

Мета дисципліни полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи поглиблених теоретичних знань з міжнародного кримінального права, набуття практичних навичок і вмінь тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів у галузі кваліфікації міжнародних злочинів і злочинів міжнародного характеру, процесуальних норм притягнення винних до відповідальності та протидії порушенням міжнародного права.

Завдання дисципліни. Опанування певним інструментарієм науки міжнародного кримінального права, вивчення його сутності та особливостей, системи, основних принципів та джерел, розуміння сутності злочину у міжнародному кримінальному праві і особливостей індивідуальної відповідальності за його вчинення, а також формування уявлення про міжнародні механізми кримінального правосуддя та загальних засад міжнародного співробітництва у протидії злочинності. Встановленні завдання спрямовані на формування знань та вмінь у здобувачів вищої освіти щодо вивчення ними проблем визначення та категорій міжнародного кримінального права, вироблення уміння самостійно опрацьовувати першоджерела (договірні та інші міжнародно-правові норми) та відповідну юридичну літературу, об'єктивно і неупереджено аналізувати актуальні явища та процеси, що виникають і розвиваються в галузі міжнародного кримінального права.

Результати навчання. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права, зокрема, міжнародного кримінального права для правозастосовної діяльності; визначати сучасні пріоритети міжнародної кримінально- правової політики та форми реалізації міжнародного кримінального права; стан та перспективи розвитку міжнародного співробітництва України у сфері боротьби зі злочинністю; співвідношення юрисдикції міжнародних кримінальних судів та національних судів при здійсненні кримінального переслідування за міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин відведених на:		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права.	2	2	6
Тема 2. Норми міжнародного кримінального права	2	-	6
Тема 3. Міжнародний кримінальний суд як орган міжнародного кримінального правосуддя	2	2	6
Тема 4. Кваліфікація міжнародних злочинів.	4	2	6
Тема 5. Конвенційні злочини та їх класифікація	2	-	6
Тема 6. Індивідуальна відповідальність у міжнародному кримінальному праві.	4	2	6
Тема 7. Покарання у міжнародному кримінальному праві.	4	2	6
Тема 8. Міжнародне співробітництво у протидії злочинності як інститут міжнародного кримінального права.	4	-	7
Тема 9. Правова допомога у кримінальних справах.	2	2	7
Тема 10. Злочини міжнародного характеру	4	2	7
Тема 11. Сучасні збройні конфлікти та їх правове регулювання.	2	4	7
Разом за семестр:	32	18	70

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	<i>Сьомий семестр</i>	
1	Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права Історія розвитку міжнародного кримінального права. Характеристика міжнародного кримінального права як галузі міжнародного права. Нормативно-правове закріплення принципів міжнародного кримінального права. Літ.: 1,[С.120-127],3[С.105-112], 4[С.57-65].	2
2	Норми міжнародного кримінального права Поняття та види джерел міжнародного кримінального права Питання чинності норм міжнародного кримінального права Літ.: 5[С.76-85], 11,[С.117-130], 22[С.96-105].	2
3	Міжнародний кримінальний суд як орган міжнародного кримінального правосуддя Передумови створення Міжнародного кримінального суду.	2

	Міжнародний кримінальний суд у системі органів кримінального правосуддя. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду. Порядок звернення до Міжнародного кримінального суду. Порядок виконання рішень Міжнародного кримінального суду. Літ.: 8, 5[С.187-196],13[С.78-85]. Кваліфікація міжнародних злочинів. Частина 1	
4	Поняття злочину в міжнародному кримінальному праві. Види злочинів у міжнародному кримінальному праві. Склад злочину в міжнародному кримінальному праві. Незакінчений злочин в міжнародному кримінальному праві. Співучасть у злочині в міжнародному кримінальному праві. Обставини, що виключають відповідальність у міжнародному кримінальному праві. Літ.: 9,10,11, 8[С.77-95].	2
5	Кваліфікація міжнародних злочинів. Частина 2 Порушення законів і звичаїв війни (ст.438 Кримінального кодексу України) Особливості кваліфікації з урахуванням контекстуальних обставин. Літ.: 9,10,11, 8[С.77-95].	2
6	Конвенційні злочини та їх класифікація Конвенційний злочин як явище міжнародного права. Конвенційні злочини, які посягають на нормальне здійснення міжнародних відносин. Конвенційні злочини, які посягають на нормальне здійснення міжнародних економічних відносин Конвенційні злочини, які посягають на особу, майнові та інші права, моральні устої суспільства Конвенційні злочини, які передбачені спеціальними конвенціями Літ.: 9,10,11, 8[С.77-95].	2
7	Індивідуальна відповідальність у міжнародному кримінальному праві. Частина 1 Розвиток концепції індивідуальної відповідальності у міжнародному кримінальному праві. Особливості відповідальності індивідів у міжнародному кримінальному праві. Відповідальність вищих керівних (посадових) осіб держави у міжнародному кримінальному праві. Літ.: 4,6,9,14[С.133-173].	2
8	Індивідуальна відповідальність у міжнародному кримінальному праві. Частина 2 Співвідношення міжнародно-правової відповідальності держав та міжнародної кримінальної відповідальності індивідів. Міжнародна правосуб'єктність індивіда у практиці Нюрнберзького міжнародного військового трибуналу. Літ.: 4,6,9,14[С.133-173].	2
9	Покарання у міжнародному кримінальному праві. Частина 1 Поняття та види покарання в міжнародному кримінальному праві. Особливості призначення покарання за міжнародним кримінальним правом. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за міжнародним кримінальним правом. Літ.: 4,6,9,14[С.101-105].	2
10	Покарання у міжнародному кримінальному праві. Частина 2 Особливості виконання окремих видів покарання за вироком Міжнародного кримінального суду. Проблема відповідальності юридичних осіб та держави в міжнародному кримінальному праві. Літ.: 4,6,9,14[С.101-105].	2

11	Міжнародне співробітництво у протидії злочинності як інститут міжнародного кримінального права. Частина 1 Передумови формування механізму міжнародного співробітництва у протидії злочинності. Особливості міжнародного співробітництва у протидії злочинності на двосторонньому, регіональному і універсальному рівнях. Літ.: 9,10,11, 15[С.169-173], 19[С.804-807].	2
12	Міжнародне співробітництво у протидії злочинності як інститут міжнародного кримінального права. Частина 2 Правова регламентація міжнародного співробітництва у протидії окремим видам злочинності. Роль міжнародних неурядових організацій у протидії злочинності. Літ.: 9,10,11, 15[С.169-173], 19[С.804-807].	2
13	Правова допомога у кримінальних справах Передумови виникнення і розвитку правового інституту надання правової допомоги у кримінальних справах. Правове регулювання надання правової допомоги у кримінальних справах. Процесуальний порядок надання правової допомоги у кримінальних справах. Інститут видачі осіб (екстрадиції) у міжнародному кримінальному праві. Спільні слідчі групи як вид правової допомоги у кримінальних справах. Літ.: 6,9,6[С.126-137], 17[С.268-272.].	2
14	Злочини міжнародного характеру. Частина 1 Основні прояви сучасного міжнародного тероризму. Поняття і види терористичних злочинів. Міжнародно-правові стандарти криміналізації терористичних злочинів: а).злочини, пов'язані з захопленням повітряного судна; б).злочини, пов'язані з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації; в) злочини, пов'язані з фінансуванням тероризму; г) злочини, пов'язані з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства; д) лочини, пов'язані з бомбовим тероризмом. Літ.: 9,10,11, 12[С.133-173.], 13 [С.67-71.]	2
15	Злочини міжнародного характеру. Частина 2 а).злочини, пов'язані з виготовленням немаркованих пластичних вибухових речовин; б) злочини, пов'язані з незаконними актами, спрямованими проти безпеки стаціонарних платформ, розташованих на континентальному шельфі; в) злочини, пов'язані з актами ядерного тероризму; г) злочини проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів; д) злочини, пов'язані із захопленням заручників. Літ.: 9,10,11, 12[С.133-173.], 13 [С.67-71.]	2
16	Сучасні збройні конфлікти та їх правове регулювання Міжнародні збройні конфлікти. Неміжнародні збройні конфлікти. Гібридні війни у сучасному світі. Прямі та приховані зони впливу. Проблеми кібервійни та кібербезпеки у міжнародному праві Літ.: 9,10,11, 8[С.77-95], 12[С.133-173.], 13 [С.67-71.]	2
	Разом	32

5.2 Зміст практичних занять
Перелік практичних занять для студентів денної форми здобуття освіти

Номер практичного заняття	Теми практичного заняття	Кількість годин
1	Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права Літ.: 1,[С.120-127],3[С.105-112], 4[С.57-65]	2
2	Міжнародний кримінальний суд як орган міжнародного кримінального правосуддя Літ.: 8, 5[С.187-196],13[С.78-85]	2
3	Кваліфікація міжнародних злочинів Літ.: 9,10,11, 8[С.77-95]	2
4	Індивідуальна відповідальність у міжнародному кримінальному праві Літ.: 4,6,9,14[С.133-173].	2
5	Покарання у міжнародному кримінальному праві Літ.: 4,6,9,14[С.101-105]	2
6	Правова допомога у кримінальних справах Літ.: 6,9,6[С.126-137], 17[С.268-272.]	2
7	Злочини міжнародного характеру Літ.: 9,10,11, 12[С.133-173.], 13 [С.67-71.]	2
8	Сучасні збройні конфлікти та їх правове регулювання Літ.: 9,10,11, 8[С.77-95], 12[С.133-173.], 13 [С.67-71.]	4
Разом		18

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти денної форми навчання полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу, підготовці до практичних занять та виконанні індивідуального завдання тощо.

На самостійне опрацювання здобувачів виносяться окремі питання всіх тем, а також деякі нормативно-правові документи у сфері міжнародного кримінального права як у міжнародній, так і у національній юрисдикціях, імплементації його норм у національному праві України.

З навчальної дисципліни студенти готують індивідуальне завдання, яке полягає у розробці проєкту нормативно-правового акту для вирішення конкретної проблеми на прикладі судової практики міжнародних кримінальних судів. Завдання спрямоване на розвиток практичних навичок правотворчості, обґрунтування суспільної необхідності змін та прогнозування їх наслідків. Робота здається на передостанньому практичному занятті.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	К-ть годин
1	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т1, підготовка до практичного заняття за Т1	4

2	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т2, підготовка до практичного заняття за Т2	4
3	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т3, підготовка до практичного заняття за Т3	4
4	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т4, підготовка до практичного заняття за Т4. Закріплення ІДЗ	4
5	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т5, підготовка до практичного заняття за Т5. Виконання ІДЗ	4
6	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т6, підготовка до практичного заняття за Т6. Виконання ІДЗ	4
7	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т7, підготовка до практичного заняття за Т7. Виконання ІДЗ	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів з Т8, підготовка до практичного заняття за Т8. Виконання ІДЗ	4
9	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 9. Підготовка до презентації ІЗ	4
10	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 10. Презентація ІЗ	4
11	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 11. Виконання ІДЗ	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 12. Презентація ІЗ	5
13	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 13. Виконання ІДЗ	5
14	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 14. Презентація ІЗ	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 15. Презентація ІЗ	5
16	Опрацювання лекційного матеріалу та нормативно-правових актів, підготовка до практичного заняття за темою № 16. Презентація ІЗ	5
Разом		70

5.4 Орієнтовна тематика індивідуального завдання для самостійної роботи здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти

Важливим принципом самостійної роботи є індивідуальна робота кожного здобувачів. Її призначенням є: поглиблення теоретичних знань, отриманих на лекціях; заохочення їх до аналізу нормативно-правових джерел міжнародного кримінального права, активної творчої роботи із

опрацюванням рекомендованої літератури; забезпечення майбутніх фахівців усіх напрямів підготовки знаннями основних нормативно-правових положень, що стосуються їх професійної діяльності; формування у студентів вміння орієнтуватися в нормативних джерелах міжнародного кримінального права; вироблення у майбутніх спеціалістів практичних навичок реалізації та покращення норм чинного національного законодавства.

Для виконання індивідуального завдання здобувач самостійно обирає актуальну проблему міжнародного кримінального права (наприклад, процесуальний порядок надання правової допомоги у кримінальних справах; підстави звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за міжнародним кримінальним правом) та пропонує її вирішення шляхом розробки проєкту нормативно-правового акта (проєкт змін до чинного Кримінального кодексу України). Прост нормативно-правового акта повинен бути виконаний з дотриманням базових вимог юридичної техніки.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів. Зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами з використанням методів проблемного навчання і візуалізації, а практичні заняття проводяться з використанням інформаційних технологій, розгляду задач, кейсів тощо та мають за мету набуття студентами практичних навичок з вирішення практичних завдань, передбачених конкретними завданнями до відповідних тем.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, підготовка документів та ін.);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9 Оцінювання результатів навчання здобувачів бакалаврського рівня у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС, яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів

Аудиторна робота								Самостій на робота	Семестро- вий контроль	Разом
Перший семестр										Сума балів
Практичні заняття								ІДЗ	Залік	
1	2	3	4	5	6	7	8	12-20		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	За рейтингом	60-100
48-80								12-20	За рейтингом	

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією й уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при участі в обговоренні ситуацій; результати самостійної роботи.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Індивідуальне завдання здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік

A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПЕРЕВІРКИ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ

1. Поняття міжнародного кримінального права, його предмет і джерела.
2. Виникнення і еволюція концепції міжнародного кримінального права у міжнародно-правовій доктрині XIX століття.
3. Сучасні теорії міжнародного кримінального права.
4. Структура міжнародного кримінального права у широкому сенсі: міжнародне кримінальне право *stricto sensu* і транснаціональне кримінальне право.
5. Міжнародний злочин як категорія міжнародного кримінального права.
6. Історія розвитку поняття «міжнародний злочин».
7. «Квазізлочин» держави: еволюція концепції.
8. Формальні параметри і види міжнародних злочинів.
9. Індивідуальна кримінальна відповідальність в міжнародному праві.
10. Проблема міжнародної правосуб'єктності індивіда у контексті його відповідальності за злочини проти загального міжнародного права.
11. Міжнародна злочинність як об'єкт міжнародно-правового реагування
12. Основні напрямки і форми міжнародного співробітництва в попередженні злочинності.
13. Конвенційний і інституціональний механізм протидії міжнародної злочинності.
14. Роль Організації Об'єднаних Націй у створенні глобальної системи протидії міжнародної злочинності.
15. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол) у боротьбі зі злочинністю.
16. Перспективи розвитку міжнародного кримінального права та співробітництва держав у боротьбі зі злочинністю.
17. Європейська система протидії злочинності. Правові засади діяльності Європолу.
18. Поняття і теорії кримінальної юрисдикції у міжнародному кримінальному праві.
19. Принципи кримінальної юрисдикції.
20. Види кримінальної юрисдикції.
21. Поняття міжнародної лекцкримінальної юрисдикції.
22. Співвідношення міжнародної та національної кримінальної юрисдикції. Формування концепції міжнародної кримінальної юстиції.
23. Вплив Нюрнберзького та Токійського трибуналів на розвиток міжнародного кримінального права.
24. Правові основи утворення і діяльності Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів.

25. Реалізація концепції міжнародної кримінальної юстиції в діяльності та вироках Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів.
26. Загальні принципи діяльності і особливості юрисдикції Нюрнберзького трибуналу.
27. Співвідношення темпоральної юрисдикції Нюрнберзького і Токійського військових трибуналів із принципами «*nulla poena sine lege*» та «*ex post facto*».
28. Формування “нюрнберзької” концепції міжнародного злочину та її особливості.
29. Злочини проти миру, воєнні злочини, злочини проти людяності в предметній юрисдикції Нюрнберзького та Токійського трибуналів.
30. Розвиток концепції міжнародної та універсальної кримінальної юстиції у постнюрнберзький період.
31. Кодифікація міжнародного кримінального права. Проект Кодексу злочинів проти миру і безпеки людства.
32. Історія та правові підстави заснування міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії та Руанді.
33. Статут Міжнародного трибуналу по колишній Югославії: загальна характеристика.
34. Статут Міжнародного кримінального трибуналу по Руанді: загальна характеристика.
35. Проблема легітимності та селективності заснування міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc*.
36. Юрисдикція сучасних міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
37. Основна характеристика правових результатів діяльності міжнародних кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії та Руанді.
38. Заснування і діяльність Спеціального суду по Сьєрра-Леоне.
39. Злочини, які підпадають під юрисдикцію кримінальних трибуналів *ad hoc* («гаазька» модифікація міжнародних злочинів)
40. Предметна (*ratione materiae*) юрисдикція кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
41. Особливості “гаагської” модифікації міжнародного злочину, її відмінність від “нюрнберзької” концепції.
42. Геноцид як злочин, що підпадає під юрисдикцію кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
43. Поняття злочину проти людяності в Статутах і рішеннях кримінальних трибуналів *ad hoc* по колишній Югославії і Руанді.
44. Міжнародний кримінальний суд як нова форма інтегрованого міжнародного судоустрою.
45. Римський Статут Міжнародного кримінального суду: загальна характеристика.
46. Правові основи і порядок заснування постійного Міжнародного кримінального суду відповідно до Римського Статуту.
47. Склад Міжнародного кримінального суду. Органи Суду. Порядок виборів суддів. Обов'язки і повноваження Прокурора.
48. Юридична природа юрисдикції Міжнародного кримінального суду й умови її здійснення.
49. Принцип компліментарності юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
50. Юрисдикція Міжнародного кримінального суду стосовно громадян держав, що не є учасниками Римського Статуту.
51. Тимчасова і персональна юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
52. Імунітет від кримінальної юрисдикції певних категорій посадових осіб у контексті імплементації положень Статуту Міжнародного кримінального суду.
53. Загальні принципи міжнародного кримінального права згідно з Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.
54. Принципи «*ne bis in idem*», «*nullum crimen sine lege*», «*nulla poena sine lege*» згідно із Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.
55. Передача осіб Міжнародному кримінальному суду.

56. Питання імплементації Римського Статуту Міжнародного кримінального суду. Проблема участі України в Римському Статуті.
57. Процесуальні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду.
58. «Римська» модифікація міжнародного злочину та її відмінність від «гаагської» і «нюрнберзької» концепцій.
59. Поняття «найсерйозніші злочини, що викликають стурбованість міжнародного співтовариства» згідно із Римським Статутом Міжнародного кримінального суду.
60. Джерело міжнародно-правової заборони «римської модифікації» міжнародно-правового злочину.
61. Суб'єкт і суб'єктивна сторона злочинів, що підпадає під юрисдикцію Міжнародного кримінального суду.
62. Склад злочинів проти людяності згідно із Римським Статутом.
63. Поняття і склад злочину геноциду згідно із Римським Статутом. Військові злочини згідно із Римським Статутом.
64. Злочин «агресія» у предметній юрисдикції Міжнародного кримінального суду: проблема визначення.
65. Поняття і структура транснаціонального кримінального права.
66. Поняття і види транснаціональних злочинів.
67. Поняття конвенційного злочину.
68. Формування та зміст всеохоплюючого конвенційного поняття транснаціонального організованого злочину.
69. Міжнародне співробітництво у протидії корупції.
70. Міжнародне співробітництво у протидії відмиванню доходів, отриманих злочинним шляхом.
71. Міжнародне співробітництво у протидії торгівлі людьми.
72. Міжнародне співробітництво у протидії незаконного ввозу мігрантів.
73. Міжнародне співробітництво у протидії незаконному виготовленню й обороту вогнепальної зброї.
74. Міжнародне співробітництво у протидії правопорушенням у сфері комп'ютерних технологій.
75. Міжнародне співробітництво у протидії правопорушенням, пов'язаним із наркотизмом.
76. Міжнародно-правове визначення тероризму.
77. Роль і можливості міжнародного кримінального права у протидії тероризму.
78. Антитерористичні універсальні і регіональні конвенції: загальна характеристика.
79. Поняття і види терористичних злочинів. Проблема розробки всеохоплюючої конвенції по боротьбі з міжнародним тероризмом.
80. Роль ООН у протидії тероризму.
81. Політика Ради Європи та Європейського Союзу в галузі протидії тероризму.
82. Поняття міжнародно-правового співробітництва в галузі кримінальної юстиції.
83. Основні міжнародно-правові документи, що регламентують міжнародно-правове співробітництво в галузі кримінальної юстиції.
84. Міжнародні стандарти функціонування кримінального правосуддя: загальна характеристика.
85. Міжнародно-правові механізми забезпечення дотримання прав людини у сфері кримінального правосуддя: мета і можливості.
86. Європейська конвенція захисту прав людини і основних свобод як джерело формування європейських стандартів прав людини в сфері кримінального правосуддя.
87. Інститут екстрадиції в міжнародному кримінальному праві. Принцип *aut dedere aut judicare*.
88. Правопорушення, що тягнуть видачу (екстрадиційні злочини).

89. Проблема видачі державою власних громадян: міжнародна практика і законодавство України.

90. Принцип екстрадиційного імунітету стосовно політичних правопорушників.

11 Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Міжнародне кримінальне право» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою, що розміщена в Модульному середовищі для навчання MOODLE: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=9974>.

12 Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.

13 Рекомендована література

Законодавство:

1. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
2. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185.
3. Гаазька конвенція про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_157.
4. Гаазька конвенція про мирне вирішення міжнародних зіткнень від 5 жовтня 1907 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_938.
5. Гаазькі конвенції про закони та звичаї сухопутної війни, про бомбардування морськими силами під час війни, про права і обов'язки нейтральних держав і осіб у випадку морської війни і ін., (1899 і 1907 pp.). URL: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Декларація про запобігання та усунення спорів і ситуацій, які можуть загрожувати міжнародному миру і безпеці 1988 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_573.
7. Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин (резолуція ГА ООН резолюцією 47/135). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_318#Text.
8. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, 1970 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_569.
9. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II) від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text.
10. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I) від 8 червня 1977 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text.
11. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text

Основна

1. Антонович М. Міжнародне публічне право: підруч. для студ. закладів вищої освіти. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.

2. Войціховський А.В. Міжнародне право: підручник. МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 544 с.
3. Гавриленко О.А., Сироїд Т.Л. Історія міжнародного права: стародавня доба. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 232 с.
4. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, М.М. Гнатовський та ін.]; за ред. В.В. Мицика. 2-ге вид., змін. Т. 2: Основні галузі. Харків: Право, 2020. 624 с.
5. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / [В.В. Мицик, М.В. Буроменський, О.В. Буткевич та ін.]; за ред. В.В. Мицика. 2-ге вид., змін. Т. 1: Основи теорії. Харків: Право, 2020. 416 с.
6. Наливайко Л.Р., Степаненко К.В., Щербина Є.М. Міжнародний захист прав людини: навч. посібник. Дніпро: ДДУВС, 2020. 260 с.
7. Основи права Європейського Союзу: підручник / [Л.І. Адашис, Т.М. Анакіна, С.В. Вихрист та ін.]; за заг. ред. Т.Л. Сироїд; Харків. Нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. Вид. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2020. 590 с.
8. Сироїд Т.Л. Міжнародне кримінальне право: підручник. Харків. нац. унт ім. В.Н. Каразіна. Харків: Право, 2023. 512 с.
9. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини: посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання/ за заг. ред. д.ю.н., проф. Т.Л. Сироїд. Вид. 5-ге вид., перероб і допов. Харків: Право. 2023. 474 с.
10. Теорія міжнародного права: навчально-методичний посібник/ за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О.В. Бігняка. Херсон: Видавництво «Гельветика», 2020. 224 с.

Додаткова

11. Волощук О.Т. Злочин агресії та злочин геноциду в контексті військової агресії РФ проти України: проблеми кваліфікації. *International journal "Law & Society"*. Issu 6. 2022. С. 20-28.
12. Волощук О.Т. Особливості відповідальності за вчинення злочину агресії. Проблемні питання при розслідуванні правоохоронними органами справ щодо відшкодування завданої шкоди внаслідок агресії рф проти України. Національна безпека України в реаліях масштабної військової агресії: колективна монографія / за заг. ред. В.В. Марчука, К.А. Возняковської. Чернівці, 2024. С. 133-173.
13. Гнатовський М., Короткий Т. Визначення воєнних злочинів у міжнародному кримінальному праві. *Юридична газета*. 18 квітня 2022 р.
14. Грабинський М. І., Грушко М. В. Міжнародно-правова відповідальність держави правонаступниці за порушення зобов'язань державипередниці. *Правова позиція*. 2023. № 1 (38). С. 101–105.
15. Замрига, А.В., Падалка, М.А. Міжнародно-правова відповідальність при правонаступництві держав. *Київський часопис права*. № 4. 2024. С. 169-173. URL: <https://doi.org/10.32782/klj/2023.4.24> 44.
16. Мартинюк О.В., Бабик М.К. Міжнародно-правовий статус невизнаних держав. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. № 1. Том 3. 2023. С. 92-102.
17. Падалка М.А. Взаємодія міжнародного права з національною системою України. Наукові записки. Серія: Право. № 14. 2023. С. 268-272.
18. Панченко І. М., Ткаченко О.М., Підлісний Є.В. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права: теоретичні аспекти. *Академічні візії*. Випуск 15/2023. С. 1-10.
19. Пасечник О.В. Інститут екстрадиції в сучасному міжнародному праві: правова природа та проблеми реалізації. *Юридичний науковий електронний журнал: електронне наукове фахове видання*. 2024. № 1. С. 804-807.

20. Пасечник О.В. Статика та динамізм міжнародно-правового регулювання в аспекті системи джерел сучасного міжнародного права. *Нове українське право*. 2023. № 3. С. 96-105.
21. Cherneha, V., Hrytsai, I., Tarasevych T. / Rights of a child born through the use of assisted reproductive technologies in the EU countries and Ukraine. *Amazonia Investiga*, 11(53), 101-110/ May 2022. <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.10> ISSN: 2322-6307 Web of Science (A).
22. Tetiana Y. Tarasevych.Yaroslav Y. Melnyk. Mariia B. Melnyk. / Problems of Concluding Surrogacy Agreements: Practice of Ukraine and the EU. *Cuestiones Políticas*. 2022. Vol.40. № 73. P. 71-89. DOI:<https://doi.org/10.46398/cuestpol.4073.03> Web of Science (A).
23. Тарасевич Т. Ю. Правовий режим використання людських органів, створених за допомогою біотехнологій: біопринтинг в Україні та зарубіжних державах. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2023. Вип. 1. С. 150–156.
24. Тарасевич Т. Ю. Принципи соматичних прав людини: формування універсальної моделі міжнародних і національних стандартів. *Наукові перспективи. Актуальні питання у сучасній науці. Сер. «Право»*. 2023. Вип. 4 (10). С. 227–239. DOI: 10.52058/2786-6300-2023-4(10)-227-239.
25. Tarasevych T., Yuzko T., Hrabovska O., Romanova O., & Lisova K. Peculiarities of Consideration of Cases in The ECtHR Regarding the Protection of Constitutional Human Rights related to the Fourth Generation of Somatic Rights. *Juridical Tribune*. 2023. Vol. 13, iss. 4, P. 644–667. URL: <https://www.tribunajuridica.eu/arhiva/An13v4/9.%20Tetiana%20Tarasevych%20et%20al.pdf> Scopus (A).
26. Тарасевич Т.Ю. Кримінальна відповідальність за порушення права України: (кримінально-правова характеристика на основі зарубіжного досвіду). *Перспективи: Успіхи і досягнення у науці*, 10(10). 2024, [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10\(10\)-291-299](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-10(10)-291-299).
27. Tarasevych, T., Yaremenko, O. I., Bondarenko, O. G., Hrabovska, O. O., & Zakharova, O. S. (2025). Protection of Fundamental Rights in the Context of Biomedical Innovations: The Role of the European Court of Human Rights. *Global Biosecurity*, 7(1). <https://doi.org/10.31646/gbio.273>.

14 Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека університету. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://library.khmnu.edu.ua/>.
2. Інституційний репозитарій ХНУ. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <http://elar.khmnu.edu.ua/jspui/?locale=uk>.
3. Модульне середовище для навчання. [Електронний ресурс]. – Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/>.

